Minister
Finansów i Gospodarki

Warszawa, 1 czerwca 2026 roku

Sprawa: Odpowiedź na oświadczenie złożone przez Senatora Waldemara Witkowskiego w dniu 28 kwietnia 2026 r.
Znak sprawy: DTS8.054.2.2026
Kontakt: Kancelaria MF
tel.: +48 22 694 55 55
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

Pani Małgorzata Kidawa-Błońska
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Odpowiedź na oświadczenie

Szanowna Pani Marszałek,

odpowiadając na oświadczenie[1] złożone przez Senatora – Pana Waldemara Witkowskiego, w sprawie rewizji progu podejmowania czynności egzekucyjnych w sprawach drobnych należności pieniężnych o charakterze publicznoprawnym proszę o przyjęcie następujących wyjaśnień.

Zgodnie z art. 6 § 1 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postepowaniu egzekucyjnym w administracji[2], zwanej dalej „u.p.e.a.":

> W razie uchylania się zobowiązanego od wykonania obowiązku wierzyciel powinien podjąć czynności zmierzające do zastosowania środków egzekucyjnych. Wierzyciel może nie podejmować czynności zmierzających do zastosowania środków egzekucyjnych, jeżeli wysokość należności pieniężnej nie przekracza dziesięciokrotności kosztów upomnienia, chyba że okres do upływu terminu przedawnienia należności pieniężnej jest krótszy niż 6 miesięcy.

Przepisy te formułują przede wszystkim obowiązek wierzyciela do podejmowania działań zmierzających do przymusowego wyegzekwowania obowiązku w przypadku niewykonania go dobrowolnie. Pozwalają też na niepodejmowanie tych działań w przypadku należności pieniężnej w kwocie nieprzekraczającej obecnie 160 zł, ale tylko jeśli okres do upływu terminu przedawnienia tej należności wynosi co najmniej 6 miesięcy.

Na wstępie należy podkreślić, że celem egzekucji administracyjnej jest doprowadzenie do przymusowego wykonania obowiązków publicznoprawnych

[1] BPS/043-57-1496/26.
[2] Dz. U. z 2026 r. poz. 268, z późn. zm.

tel.: +48 22 694 55 55
fax: +48 22 694 36 84
gov.pl/finanse
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

ul. Świętokrzyska 12
00-916 Warszawa

niewykonanych przez zobowiązanych dobrowolnie. Obowiązki te wynikają z prawa materialnego, a nie z przepisów u.p.e.a. To przepisy materialne, np. ustaw podatkowych czy też ustaw nakładających kary pieniężne lub opłaty, regulują kwestie wysokości należności pieniężnych, które podlegają egzekucji administracyjnej. Przepisy prawa materialnego winny zatem regulować wysokość należności w sposób racjonalny, aby ich przymusowe dochodzenie było uzasadnione ekonomicznie. Postępowanie egzekucyjne ma bowiem charakter wtórny wobec prawa materialnego, zapewnia jedynie wykonanie tego prawa. Racjonalny ustawodawca wprowadzając obowiązki o charakterze pieniężnym o niskiej wartości musi jednocześnie zapewnić ich wykonanie. W przeciwnym wypadku wykonywanie takich obowiązków stałoby się de facto dobrowolne.

Kwestia, czy próg 160 zł dla podejmowania przez wierzyciela działań zmierzających do zastosowania środków egzekucyjnych odpowiada realnym kosztom obsługi drobnych zaległości publicznoprawnych, nie powinna być zatem rozważana na gruncie u.p.e.a. Obsługa drobnych zaległości wynika z przepisów prawa materialnego, a nie z u.p.e.a. Należy przy tym zauważyć, że kwestia egzekucji małych kwot była wielokrotnie podejmowana przez jednostki samorządu terytorialnego. Jednostki te co do zasady są przeciwne regulacjom ograniczającym dochodzenie należności pieniężnych o niskich wysokościach, ponieważ właśnie te należności stanowią istotną część dochodów tych jednostek.

Niezwykle ważna jest również rola prewencyjna czy też wychowawcza, jaką pełni procedura egzekucji administracyjnej. Co do zasady każda należność publicznoprawna powinna być egzekwowana, skoro wynika z obowiązującego prawa. Regulacje prawne nie mogą premiować osób, które nie dążą do spełnienia zobowiązań publicznoprawnych – nawet tych o niewielkiej wysokości. Co do zasady opieszałość wierzycieli zmniejsza świadomość obywateli w zakresie konieczności terminowego wykonywania obowiązków i nie przyczynia się do ugruntowania prawidłowych wzorców zachowań. Nieterminowe wystawianie upomnień oraz tytułów wykonawczych może również sprzyjać ryzyku przedawnienia egzekwowanych należności. Ponadto odkładanie działań wierzyciela w czasie wcale nie musi być korzystne dla zobowiązanego, od zaległości rosną bowiem odsetki.

Próg dla podejmowania przez wierzyciela działań zmierzających do zastosowania środków egzekucyjnych systemowo jest uzależniony od wysokości kosztów upomnienia. Z kolei podwyższanie wysokości kosztów upomnienia w sytuacji postępującej elektronizacji przy sporządzaniu pism przez wierzycieli oraz samych doręczeń nie wydaje się uzasadnione. Rolą ustawodawcy jest zapewnienie równowagi między interesem publicznoprawnym, polegającym na otrzymaniu zwrotu wydatków za działania wierzyciela, a ochroną zobowiązanych przed nadmiernym fiskalizmem państwa.

Należy też zauważyć, że zdanie drugie w art. 6 § 1 u.p.e.a. zostało stosunkowo niedawno zmienione. Ustawą z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji oraz niektórych innych ustaw[3], która weszła w życia 25 marca 2024 r., warunek przekroczenia granicy dziesięciokrotności kosztów upomnienia dotyczy samej należności pieniężnej. Wcześniej dotyczył łącznej wysokość należności pieniężnej, odsetek z tytułu niezapłacenia jej w terminie i kosztów upomnienia, a zatem próg kwoty obligującej wierzyciela do podjęcia działań był szybciej osiągany.

[3] Dz. U. poz. 556, z późn. zm.

Biorąc pod uwagę powyższe Ministerstwo Finansów nie rozważa zmiany obecnego progu wynikającego z art. 6 § 1 u.p.e.a. ani mechanizmu jego ustalania.

Natomiast co do kwestii analizy kosztów i efektywności dochodzenia drobnych należności publicznoprawnych w trybie egzekucji administracyjnej wyjaśniam, że przy obecnym systemie naliczania kosztów egzekucyjnych przy drobnych zaległościach dla zobowiązanych zdecydowanie opłacalne jest uiszczenie zaległości przed wszczęciem egzekucji administracyjnej. W przypadku jej wszczęcia powstaje bowiem obowiązek zapłaty kosztów egzekucyjnych, na które składają się: opłata manipulacyjna w wysokości 100 zł oddzielnie od każdego tytułu wykonawczego, opłata egzekucyjna naliczana od wyegzekwowanych lub zapłaconych środków pieniężnych, wydatki egzekucyjne oraz opłaty za czynności egzekucyjne. W upomnieniu, które otrzymuje zobowiązany od wierzyciela przed wystawieniem tytułu wykonawczego, zawarte jest wezwanie do zapłaty należności pieniężnej wraz z odsetkami z tytułu niezapłacenia jej w terminie i kosztami upomnienia z zagrożeniem skierowania sprawy na drogę postępowania egzekucyjnego oraz pouczenie, że w przypadku wszczęcia egzekucji administracyjnej będą stosowane środki egzekucyjne i powstanie obowiązek zapłaty kosztów egzekucyjnych. Zobowiązany jest zatem informowany, że nieuiszczenie drobnej kwoty spowoduje konieczność poniesienia kwoty wyższej. Obywatele są zatem informowani o możliwości uiszczenia drobnych nawet należności, których nieopłacenie wynika z przeoczeń, opóźnień technicznych lub błędów systemowych, a nie ze złej woli – bez konieczności wszczęcia postępowania egzekucyjnego.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia Ministra Finansów i Gospodarki

Jarosław Neneman
Podsekretarz Stanu

w Ministerstwie Finansów